

REACTIENOTA OVERLEG EN INSPRAAK

Voorontwerp bestemmingsplan Nijensleek – Uitbreiding zandwinning

Versie d.d. 27-10-2014

INHOUDSOPGAVE

blz

1. INLEIDING	1
2. OVERLEGREACTIE	2
2. 1. Provincie Drenthe	2
3. INSPRAAKREACTIES	4
3. 1. Inspraakreactie Natuur en milieufederatie Drenthe	4
3. 2. Inspraakformulier Elting	5
3. 3. Inspraakreactie Beenen	9
4. OVERZICHT AANPASSINGEN BESTEMMINGSPLAN	12

BIJLAGEN

Bijlage 1	Memo reactie rapport Boorsma
Bijlage 2	Reactie bezwarencommissie waterschap
Bijlage 3	Besluit op bezwaar Waterschap

1. INLEIDING

1. 1. Inleiding

In het kader van het wettelijk verplichte overleg ex artikel 3.1.1 van het *Besluit ruimtelijke ordening*, is het voorontwerpbestemmingsplan toegezonden aan een aantal instanties en organisaties.

Het voorontwerpbestemmingsplan heeft van 2 januari tot en met 12 februari 2014 ter inzage gelegen. Gedurende deze periode kon een ieder een inspraakreactie schriftelijk naar voren brengen.

Er zijn meerdere reacties ontvangen, deze reacties zijn beoordeeld, waarbij is nagegaan of en zo ja op welke wijze het bestemmingsplan gewijzigd moet worden. In deze reactienota zijn de reacties kort samengevat en beantwoord. Daarbij is een onderscheid gemaakt tussen de overlegreacties en de inspraakreactie

Er is kennis van genomen dat op 16 januari 2014 het waterschap Reest & Wieden een watervergunning ten behoeve van de uitbreiding afgegeven. De bezwaren die tegen deze vergunning zijn ingediend hebben veel raakvlakken met de ingekomen inspraakreacties op het bestemmingsplan.

Op 22 april 2014 heeft een hoorzitting plaatsgevonden voor de onafhankelijke Bezwarencommissie van het waterschap. Het verslag hiervan en het door de commissie uitgebrachte advies is ter informatie opgenomen in bijlage 2.

Bij brief van 7 juli 2014 heeft het dagelijks bestuur van het waterschap de bezwaren ongegrond verklaard. De brief is als bijlage 3 bijgevoegd.

2. OVERLEGREACTIE

Het voorontwerpbestemmingsplan is gestuurd naar diverse instanties. Daarnaast is met een aantal instanties nader overleg geweest. Van de mogelijkheid tot het schriftelijk kenbaar maken van reacties betreffende het voorontwerpplan is gebruik gemaakt door de Provincie Drenthe. De volledige tekst van de overlegreactie is opgenomen in de bijlage achter deze reactienota.

De reactie is eerst kort samengevat. Vervolgens volgt de beoordeling/beantwoording op de reactie. In een apart hoofdstuk wordt aangegeven of en zo ja op welke wijze het bestemmingsplan wordt aangepast.

2. 1. Provincie Drenthe

Inhoud reactie

De provincie geeft aan dat een aantal aspecten in het bestemmingsplan van provinciaal belang zijn. Het gaat om:

- Economische ontwikkeling;
- Water;
- Duurzame energie voorziening;
- Kernkwaliteiten:
 - o Landschap en cultuurhistorie;
 - o Aardkundige waarden;
 - o Archeologie;
 - o Milieu- en leefomgeving.

Het plan voldoet aan het voorkeursbeleid van de provincie, namelijk het uitbreiden van een bestaande zandwinning boven het ontwikkelen van nieuwe winplaatsen.

De provincie heeft wel de volgende opmerkingen op het plan:

2.1.1. Zandopslag

Ten aanzien van de zandopslag gedurende fase 2 geeft de provincie aan dat er geen bepaling is opgenomen waaruit blijkt dat het depot alleen in deze fase is toegestaan. Hierin moet alsnog worden voorzien.

Antwoord: In artikel 3, lid 3.3 van het voorontwerpbestemmingsplan is bepaald dat het gebruik van het betreffende gronddepot gedurende de eerste fase van de uitbreiding in strijd is met het bestemmingsplan. Op deze wijze is dit voldoende geregeld.

2.1.2. Groenstrook

De bestemmingsplan voorziet rondom de zandwinning in een groenstrook. Dit is ter plaatse van het tijdelijke zanddepot in fase 1 niet het geval. Voor een goede landschappelijke inpassing moet dit worden aangepast.

Antwoord: Deze strook was niet opgenomen omdat de gronden hier zijn bestemd voor agrarische doeleinden. Het bestemmingsplan wordt aangepast in die zin dat ter plaatse een aanduiding wordt opgenomen waarbinnen het realiseren van een landschappelijke inpassing wordt nagestreefd.

2.1.3. Kleinschalige duurzame energiewinning

De bestemmingsregels maken kleinschalige duurzame energiewinning mogelijk. Gelet op de kernkwaliteit landschap (open beekdal) moeten hiervoor wel randvoorwaarden worden opgenomen.

Antwoord: De mogelijkheden voor kleinschalige duurzame energievoorzieningen worden beperkt. Alleen lage bouwwerken (maximaal 3 meter ten opzichte van het peil) zijn toegestaan.

3. INSPRAAKREACTIES

Het voorontwerpbestemmingsplan heeft van 2 januari tot en met 12 februari 2014 voor inspraak ter inzage gelegen. Gedurende deze periode zijn de volgende inspraakreacties ingekomen:

1. Natuur en milieufederatie Drenthe;
2. Elting (met daarbij behorend rapport van Boorsma);
Het inspraakformulier van Elting is tevens ingediend door/namens de volgende bezwaarmakers:
 - J. Dijkhuizen
 - G. Otten
 - J. van 't Ende
 - D. Gol
 - J. van 't Ende en R.G.S. van 't Ende
 - A. Oostindie
 - G. Gorte
 - A.C. Oostindie
 - P. Idserda
3. Beenen.

3. 1. Inspraakreactie Natuur en milieufederatie Drenthe

De inspreker geeft aan dat door de uitbreiding en verdieping van de zandwinning de invloed op de kwelstromen en grondwaterpeilen in de omgeving groter wordt. Inspreker is van mening dat er terughoudend omgegaan moet worden met ontwikkelingen in de beekdalen.

3.1.1. Reactie 1

Nadrukkelijk wordt gevraagd om het zuidelijk deel van de huidige zandwinplas in te richten als nat natuurgebied en tussen de nieuw te graven plassen en de beek een stuk grond te reserveren voor natuurontwikkeling.

Antwoord: Langs de zuidzijde van de bestaande en nieuwe zandwinplas wordt een 15 meter brede strook als 'Groen' bestemd. Daarmee komt de plas op minimaal 27 meter vanaf de beekloop te liggen. Deze zone krijgt een groene inrichting.

3.1.2. Reactie 2

Inspreker vindt het belangrijk dat de drainerende invloed van de zandwinplas op de omgeving zoveel mogelijk wordt voorkomen. Uit het modelonderzoek blijkt dat de ontwikkeling een verdrogend effect op de EHS ten oosten en ten zuiden van de zandwinplas heeft. Daarom wordt in het onderzoek geadviseerd om het waterpeil

in de plas op een hoger niveau te brengen dan nu het geval is. Dit advies moet worden opgevolgd en het peil moet verplichtend worden vastgesteld.

Antwoord: Hiervoor vindt een peilbesluit plaats. Dit wordt gemonitord en indien nodig gehandhaafd. Dit wordt gedaan volgens het monitoringsplan

3.1.3. Reactie 3

In het bestemmingsplan is aangegeven dat de omgeving van het plangebied niet is aangewezen als EHS. Dit is onjuist.

Antwoord: Het gestelde in de inspraakreactie is correct. Het bestemmingsplan wordt hierop aangepast. Inmiddels is het ecologisch onderzoek dat hieraan ten grondslag ligt geactualiseerd. Hierin is de ontwikkeling getoetst aan de spelregels van de EHS. Ook wordt in de merbeoordeling op dit onderwerp ingegaan.

3. 2. Inspraakformulier Elting

De inspreker is eigenaar van een aantal agrarische percelen die zich op korte afstand vanaf de zandwinning bevinden en is hierdoor belanghebbende.

Inspreker vraagt zich allereerst af of het extra zand dat gewonnen wordt binnen de provinciegrens van Drenthe blijft en of hierop wordt toegezien. In het bestemmingsplan wordt namelijk gesteld dat de provincie de vraag naar zand in Drenthe onderkent, om de eigen Drenthse behoefte in bouwgrondstoffen veilig te stellen.

Antwoord: De provincie Drenthe is hierover om toelichting gevraagd. Deze geeft aan dat het gaat om de behoefte van de Drentse zandwinners en niet voor de bevolking van Drenthe. De grondstoffen hoeven dus niet binnen de provinciegrens te blijven.

Vervolgens heeft de inspreker een aantal opmerkingen op het geohydrologisch onderzoek van Wiertsema & Partners. Inspreker heeft Ingenieursbureau Boorsma B.V. ingeschakeld om dit onderzoek te beoordelen.

Wiertsema & Partners is gevraagd om op de bevindingen van Boorsma te reageren. Deze reactie d.d. 3 april 2014 is opgenomen in bijlage 1 bij deze reactienota.

3.2.1. Reactie 1

De in het geohydrologisch onderzoek berekende droogteschade en natschade zijn onderschat en gebaseerd op onjuiste berekeningen.

Antwoord: In bijlage 1 wordt deze bewering weerlegd.

3.2.2. Reactie 2

In het geohydrologisch onderzoek is uitgegaan van een onjuiste bodemopbouw, waarmee de natschade wordt onderschat.

Antwoord: In bijlage 1, onder opmerking 1, wordt een antwoord gegeven op deze bewering. Gesteld wordt dat de bevinding is gebaseerd op een lokale en onbetrouwbare meting, waarbij de afwijking geen noemenswaardige negatieve invloed op de uitkomsten van de effectberekeningen heeft.

3.2.3. Reactie 3

In het geohydrologisch onderzoek zijn onjuiste grondwaterstijghoogten gebruikt voor de modellering, waardoor de resultaten vooral aan de zuidwestrand van de plas onjuist zijn.

Antwoord: In bijlage 1, onder opmerking 2, wordt deze bewering weerlegd. Afwijkende puntinformatie is niet maatgevend voor het model.

3.2.4. Reactie 4

De kwel is in het geohydrologisch onderzoek foutief berekend.

Antwoord: In bijlage 1, onder opmerking 8, wordt deze bewering weerlegd. Adviseur laat twee processen door elkaar lopen, waardoor onjuiste conclusies worden getrokken.

3.2.5. Reactie 5

Het in het geohydrologisch onderzoek gebruikte grondwatermodel is te grofmazig, waardoor de simulatie onvoldoende gedetailleerd is.

Antwoord: In bijlage 1, onder opmerking 9, wordt deze bewering weerlegd. Het gebruikte detailniveau is meer dan toereikend. Daarnaast worden de daadwerkelijke effecten gemonitord middels peilbuismetingen, waardoor geanticipeerd kan worden op de toekomstige situatie.

3.2.6. Reactie 6

De nulsituatie had reeds vastgelegd moeten zijn, zodat het toekomstig grondwaterbeeld vergeleken kan worden met het huidige beeld.

Antwoord: In bijlage 1, onder opmerking 12, wordt op deze bewering een antwoord gegeven. Als gebruikelijk is uitgegaan van voorhanden zijnde gegevens, met als uitgangspunt een 'worst-case' beschouwing. De monitoring wordt één jaar voorafgaand aan de opstart

van de werkzaamheden opgestart, waardoor de effecten zo goed als mogelijk in beeld worden gebracht. Door monitoring kunnen deze zo nodig worden bijgesteld.

3.2.7. Reactie 7

Voor de bepaling van de droogte- en natschade is in het geohydrologisch onderzoek alleen uitgegaan van grasland. Er is geen rekening gehouden met mais- en aardappelland.

Antwoord: In bijlage 1, onder opmerking 14, wordt deze bewering beantwoord. De huidige ontwaterings situatie in het beekdal is gericht op grasland, niet op de verbouw van mais. Deze situatie blijft ongewijzigd. In bijlage 1 is desondanks inzicht gegeven in de droogte- en natschade voor maisland.

3.2.8. Reactie 8

Inspreker stelt dat de in het bestemmingsplan voorgestelde mitigerende maatregelen, namelijk kwel sloten en 20 centimeter plaspeilverhoging, onvoldoende zijn om de negatieve effecten te beperken.

Antwoord: In bijlage 1, onder opmerking 7, wordt deze bewering weerlegd. Om een inzicht te krijgen in de daadwerkelijke effecten wordt een monitoringsplan opgesteld. Bovendien wordt in de analyse uitgegaan van een 'worst-case' benadering, waarbij de daadwerkelijke effecten (die naar redelijke verwachting kleiner zijn) middels monitoring geverifieerd.

3.2.9. Reactie 9

In het bestemmingsplan en geohydrologisch onderzoek is geen rekening gehouden met een zettingsgevoelige veenlaag, die zich rondom de zandwinplas bevindt.

Antwoord: In bijlage 1 wordt deze bewering weerlegd.

3.2.10. Reactie 10

In het bestemmingsplan wordt niet ingegaan op de te verwachten toename in ganzenpopulatie door het grotere wateroppervlak en aangrenzend natuurgebied.

Antwoord: Voor de omvang van de ganzenpopulatie is de balans tussen het wateroppervlak en de hoeveelheid grasland bepalend. Aangezien de huidige plas niet vol ligt met ganzen, is het huidige wateroppervlak geen begrenzer voor de ganzenpopulatie. De ganzen foerageren namelijk in het grasland. In de nieuwe situatie neemt de oppervlakte grasland af. De uitbreiding heeft dus geen toename van de ganzenpopulatie tot gevolg. In het bestemmingsplan en de

mer-beoordeling wordt hierover een nadere onderbouwing opgenomen

3.2.11. Reactie 11

Het bestemmingsplan gaat voorbij aan de negatieve effecten van het toekomstig dagrecreatief medegebruik van de plas op de omgeving.

Antwoord: Dit bestemmingsplan maakt geen dagrecreatief medegebruik mogelijk. Dit is een mogelijke toekomstige invulling na afronding van de zandwinning. Wanneer dit aan de orde is wordt opnieuw ruimtelijke procedure gevolgd, waarbij de belangen worden afgewogen en de effecten in beeld worden gebracht. Daarbij is dan opnieuw de mogelijkheid om bezwaren kenbaar te maken.

3.2.12. Reactie 12 (alleen A.C. Oostindie)

Inspreker stelt dat nu al schade wordt ondervonden door de zandwinplas als gevolg van sterke kwel. Op de percelen sinds 2004 mais verbouwd, waarvan in de jaren 2011 en 2012 slechts een deel kon worden geoogst doordat de percelen te nat waren. Inspreker is hierdoor genoodzaakt geweest om een kwelsloot aan te brengen.

Antwoord: De huidige ontwaterings situatie in het beekdal is gericht op grasland, niet op de verbouw van mais. Waterschap Reest en Wieden is verantwoordelijk voor het peilbeheer en borging van een juiste waterhuishouding. Deze situatie blijft ongewijzigd. De effecten op de omgeving voor de gehele zandwinning (bestaand + uitbreiding) zijn in het geohydrologisch onderzoek in beeld gebracht. Voorafgaand aan de opstart van de werkzaamheden vindt monitoring plaats, waarmee ook een inzicht ontstaat in de huidige situatie. De toekomstige effecten zullen middels deze monitoring inzichtelijk worden. Onverminderd blijft van toepassing dat wanneer eenieder meent schade te ondervinden van een plan, kan hij of zij binnen vijf jaar na het onherroepelijk worden van het bestemmingsplan, bij de gemeente, een verzoek om planschade indienen. Omdat een bestemmingsplan een gemeentelijk plan is, is de gemeente hiervoor verantwoordelijk. De planschadeovereenkomst die tussen de gemeente en de aanvrager wordt gesloten is bedoeld om eventuele planschade te kunnen verhalen op de aanvrager.

3. 3. Inspraakreactie Beenen

De inspreker heeft een melkveebedrijf waarvan diverse percelen geheel of gedeeltelijk in het gebied liggen die, op basis van het geohydrologisch onderzoek, in meer of mindere mate zullen vernatten. De inspreker verwacht daardoor een kwalitatieve en kwantitatieve vermindering van de (voer)opbrengst van de gronden en daarmee vermindering van de vermogenswaarde van de grond.

3.3.1. Reactie 1

De uitbreiding van de zandwinlocatie heeft evenwel een negatieve invloed op het producerende vermogen van de omliggende grond, waaronder op de landbouwgronden van de inspreker.

Antwoord: Opgemerkt wordt dat in het geohydrologisch onderzoek is uitgegaan van een 'worst-case' situatie. Ook in deze situatie hebben de effecten van de uitbreiding een beperkt bereik. Om deze effecten te beperken worden mitigerende maatregelen getroffen. De effecten worden vervolgens vanaf één jaar vóór de start van de werkzaamheden gemonitord. Hiervoor is een monitoringsplan opgesteld. Indien de effecten onacceptabel zijn zal een bijstelling plaatsvinden. Op deze manier zijn de belangen van de agrariërs die mogelijke effecten ondervinden meegewogen.

3.3.2. Reactie 2

In het bestemmingsplan wordt gesteld dat de provincie Drenthe de winning van zand veilig wil stellen. Inspreker stelt dat vee zand niet in Drenthe is gebruikt, maar elders wordt verkocht. De behoefte aan zand en de noodzaak voor de uitbreiding is daarom niet helder.

Antwoord: De provincie Drenthe is hierover om toelichting gevraagd. Deze geeft aan dat het gaat om de behoefte van de Drentse zandwinners en niet voor de bevolking van Drenthe. De grondstoffen hoeven dus niet binnen de provinciegrens te blijven. Overigens gaat het hier niet om een uitbreiding in de productie, maar om een voortzetting van de productie. Er is een blijvende vraag naar zand. Het uitbreiden van een bestaande zandwinning heeft vanuit het provinciaal beleid de voorkeur boven het ontwikkelen van nieuwe winplaatsen (zie ook overlegreactie provincie Drenthe).

3.3.3. Reactie 3

Uit het geohydrologisch onderzoek blijkt dat er effecten zijn op de waterhuishouding en dat deze effecten worden gemonitord. Er zijn echter nog nauwelijks peilbuizen aanwezig, dus is er geen nulmeting. Deze nulmeting moet gebaseerd zijn op een aantal jaren onderzoek.

Antwoord: Door Wiertsema & Partners is een monitoringsplan opgesteld. Dit wordt ook opgenomen bij het bestemmingsplan. Hierin is gesteld dat voor het bepalen van de nul-situatie de peilbuizen voor een periode van minimaal één jaar en bij voorkeur dagelijks worden ingemeten. De waarnemingen worden gerelateerd aan de gehanteerde slootpeilen, beoogde grondwatertrappen, de peilen geregistreerd in peilbuizen in de omgeving, het peil in de plas en de neerslag en verdamping. Deze waarnemingen worden geanalyseerd door een ter zake kundig bureau. De uitkomsten hiervan worden gerapporteerd in een rapport waarin de grondwaterkarakteristieken worden beschreven. Dit wordt ter beoordeling voorgelegd aan waterschap Reest en Wieden. Op deze manier wordt tot een verantwoorde nulmeting gekomen.

3.3.4. Reactie 4

Door ingenieursbureau Boorsma B.V. is een beoordeling op het geohydrologisch onderzoek geschreven. Hieruit blijkt dat de te verwachten effecten veel groter zijn dan waar in het bestemmingsplan vanuit wordt gegaan. Het gaat zowel om hydrologische effecten als om schade door natuurontwikkeling en ganzen. Op basis van de beoordeling stelt de inspreker dat er op zijn minst een second opinion moet komen.

Antwoord: Wiertsema & Partners heeft een uitgebreide reactie op de bevindingen van Boorsma opgesteld. Deze is opgenomen in bijlage 1 bij deze reactienota. De gemeente is van mening dat deze voldoende inzicht geeft in de betrouwbaarheid van het onderzoek.

3.3.5. Reactie 5

De inspreker heeft het huidige peil van het water in de zandwinlocatie gemeten. Dit blijkt nu al hoger te zijn dan in het plan beschreven waterpeil. Daarbij komt dat in het plan wordt uitgegaan van een kwelsloot. Volgens een door inspreker ontvangen besluit van het waterschap wordt de kwelsloot minder lang.

Antwoord: Zoals genoemd onder 'reactie 3' is monitoringsplan opgesteld. Daaruit blijkt dat de effecten op de waterhuishouding nauwlettend in de gaten worden gehouden en indien dat nodig is bijstelling plaatsvindt. Rondom de plas worden mitigerende maatregelen genomen in de vorm van een kwelsloot.

3.3.6. Reactie 6

Inspreker merkt op dat het plan voor de aanvrager winstgevend is terwijl de landbouw schade gaat ondervinden. Tussen de gemeente en de aanvrager wordt een privaatrechtelijke overeenkomst gesloten voor de financiële afwikkeling. De gemeente moet vooraf ook een financiële regeling treffen met de omgeving, waarbij de integrale schade wordt vergoed (niet alleen planschade). De maatschappelijke urgentie blijkt nergens uit.

Antwoord: Wanneer eenieder meent schade te ondervinden van een plan, kan binnen vijf jaar na het onherroepelijk worden van het bestemmingsplan, bij de gemeente, een verzoek om planschade worden ingediend. Omdat een bestemmingsplan een gemeentelijk plan is, is de gemeente hiervoor verantwoordelijk. De planschadeovereenkomst die tussen de gemeente en de aanvrager wordt gesloten is bedoeld om eventuele planschade te kunnen verhalen op de aanvrager.

4. OVERZICHT AANPASSINGEN BESTEMMINGSPLAN

Naar aanleiding van het overleg- en inspraakreacties wordt het bestemmingsplan op onderdelen aangepast. Daarnaast wordt een mer-beoordelingsrapport aan het bestemmingsplan toegevoegd, waarin dieper wordt ingegaan op de milieueffecten van de uitbreiding.

De aanpassingen in het bestemmingsplan zijn de volgende:

Toelichting

- In paragraaf 4.7 staat dat het plangebied en de omgeving niet is aangewezen als onderdeel van de EHS. Aangezien het gebied ten zuiden van het plangebied wel onderdeel is van de EHS, is dit niet correct. De paragraaf wordt hierop aangepast. Tevens worden in het mer-beoordelingsrapport de effecten op dit gebied beschreven;
- In de toelichting en in de mer-beoordeling wordt een onderbouwing opgenomen van de te verwachten effecten op de ganzenpopulatie;
- Het monitoringsplan wordt als bijlage opgenomen en in de toelichting beschreven.

Regels

- In de bestemming 'Agrarisch – 2' wordt een aanduiding toegevoegd waarbinnen het realiseren van een landschappelijke inpassing wordt nastreefd.
- Er worden regels ter beperking van kleinschalige duurzame energievoorzieningen opgenomen. Bepaald wordt dat bouwwerken ten behoeve van kleinschalige duurzame energievoorziening niet hoger dan 3 meter mogen worden gebouwd.

Verbeelding

- Ter plaatse van het tijdelijke zanddepot, in het verlengde van de bestemming 'Groen', wordt binnen de bestemming een aanduiding voor landschappelijke inpassing opgenomen.

Bijlage 1

Memo reactie rapport boorsma

Aan : de heer J. de Laat
CC :
Van : ir. C.A. van den Hoven
Datum : 3 april 2014
Betreft : Uitbreiding zandwinning Moerhoven te Nijensleek
Projectnummer : VN-57418-4

1. Inleiding

Ten behoeve van de uitbreiding van de zandwinning Moerhoven te Nijensleek is door ons bureau een Geohydrologische effectenstudie opgesteld. De voortgang van het onderzoek is steeds gevolgd en begeleid door vertegenwoordigers van de provincie en het waterschap. Inhoudelijk is de opzet en uitvoering van het onderzoek per fase beoordeeld door deskundigen van de genoemde instanties.

Ons onderzoek vormt een onderdeel van de bestemmingsplan procedure en later de procedure van een ontgrondingsvergunning. Als onderdeel van de bestemmingsplanprocedure en de watervergunning zijn zienswijzen ingediend door de omwonenden. Deze zienswijzen zijn grotendeels gebaseerd op een door Ingenieursbureau Boorsma opgesteld rapport waarin het door ons bureau uitgevoerd geohydrologisch onderzoek wordt beoordeelt. Het betreft rapport "Beoordeling geohydrologisch onderzoek uitbreiding zandwinning Moerhoven te Nijensleek" met rapportnummer 14025.R01, d.d. 24 januari 2014. In voorliggende memo worden de in het rapport beschreven opmerkingen die betrekking hebben op het door ons bureau opgestelde geohydrologische rapport kort besproken.

Rapportnummer:	R28529
Status:	Definitief
Datum:	3 april 2014
Opgesteld door:	ir. C.A. van den Hoven
Handtekening:	

2. Reactie op rapportage boorsma

Opmerking 1:

2.1

In voornoemd onderzoek door Wiertsema & Partners (W&P) is voor de grondwatermodellering uitgegaan van een onjuiste bodemopbouw. Hierdoor is met name de berekende natschade onderschat.

In de door W&P weergegeven bodemopbouw – waarop de modellering is gebaseerd – is geen rekening gehouden met een veenlaag met aanzienlijke dikte aan de westrand van de zandwinning. Het betreft een veenlaag tussen 6 en meer dan 20 meter diepte, zoals onder meer aangetroffen in boring B16E0061.

De boorbeschrijving van deze boring is weergegeven in Bijlage 1.

De situering van deze boring, alsmede enkele andere boringen waarin eveneens veen is aangetroffen, is weergegeven in Figuur 2. (Boring B16E0061 is de boring het dichtst bij de plas.)

De aanwezigheid van een dergelijke veenlaag heeft grote invloed op de grondwaterstanden en –stroming.

In de door W&P beschreven modelparameters (blad 20) wordt echter gesteld dat direct onder watervoerend pakket 1 met goed doorlatende fijne zanden zich watervoerend pakket 2b bevindt. De ontgraving vindt plaats in het eerste watervoerende pakket en deels in het tweede watervoerende pakket tot een diepte van 20 m-NAP. In het door W&P gebruikte grondwatermodel geeft modellaag 2 de laag van het maaiveld tot de diepte van de ontgraving weer. Modellaag 3 is gedefinieerd als het tweede watervoerende pakket vanaf de onderkant van de ontgraving tot de slechtdoorlatende laag (hydrologische basis).

Reactie:

Boorsma verwijst naar boring B16E0061 waarin veen wordt aangetroffen. TNO heeft kwaliteitscode E toegekend aan deze boring. De kwaliteitscodering die TNO toepast varieert van A t/m F, waarbij A de hoogste en F de laagste kwaliteitscode is die toegekend kan worden. Aan de boring waarnaar verwezen wordt is de één na laagste kwaliteitscode toegekend. Het betreft dan ook een onbetrouwbare boorbeschrijving welke waarschijnlijk een gevolg is van de toepaste boormethode; spoelboring. Deze boortechniek leent zich minder goed voor profielbeschrijving. De onbetrouwbare boorbeschrijving blijkt ook uit de kleurcodering. Aan veen wordt kleurecode van grijs toegekend, veen is ontstaan van plantaardig materiaal en is bruin of zwart, grijs duidt op een andere bodemopbouw bijvoorbeeld zand.

Echter, ook als in bovengenoemde boring wel sprake zou zijn van veen, betreft het een lokale veenlaag, met een minimale laterale spreiding. Tevens is de dikte en verticale ligging van deze laag sterk variabel (zie onderstaande figuur). Over korte afstanden worden grote verschillen aangetroffen. Zo wordt bij een zestal naast elkaar gelegen boringen (alle 6 met kwaliteitscode E) op het betreffende perceel in de helft geen veen aangetroffen. Het voorkomen van veen betreft dan ook een zeer lokale situatie. Deze is niet maatgevend voor de geohydrologische schematisatie van de ondergrond. In overeenstemming met de schematisatie zoals aangehouden door TNO (REGIS) hebben ook wij deze zeer lokale situatie, zoals te doen gebruikelijk in regionale geohydrologische modelleringen, niet meegenomen in de geschematiseerde bodemopbouw. Daarbij is het zeer aannemelijk dat de veenlaag lokaal in de beschreven grote dikte niet aanwezig is. De effecten van deze zeer lokale afwijking hebben geen noemenswaardige negatieve invloed op de uitkomsten van de effectberekeningen van de uitbreiding van de zandwinplas.

Wiertsema & Partners
RAADGEVEND INGENIEURS

Opmerking 2:

Voor het gebied ten oosten van de plas is dit model in grote lijnen correct. Voor het gebied ten westen van de plas echter had voor het grondwatermodel een scheldende laag (de veenlaag) moeten worden gebruikt, tussen watervoerend pakket 1 en watervoerend pakket 2b.

Omdat veen zeer slecht doorlatend tot zelfs ondoorlatend is, heeft de aanwezigheid van een dergelijke veenlaag een grote invloed op de grondwaterstanden en -stroming. Dit is met name het geval wanneer het veen een dikte heeft zoals aangetroffen in boring B16E0061. Zo wordt door een dergelijk dik veenpakket de verticale stroming geblokkeerd. Ter indicatie kan worden aangegeven dat voor een veenlaag van minimaal 14 m dikte – zoals aangetroffen in de boring – een hydraulische weerstand van minimaal 5000 dagen geldt. Westelijk van de zandwinning zal hierdoor de kwelflux veel kleiner zijn dan berekend door W&P.

De door W&P ten zuidwesten van de plas berekende vernatting van 5 – 10 cm is hierdoor te laag. Hier bevinden zich de kadastrale percelen 555, 924 en 928 (sectie K, gemeente Vledder) van Maatschap Elting.

Reactie:

De lokale veenlaag hoeft niet als modellaag met een weerstand van 5000 dagen te worden gemodelleerd omdat op basis van de voorhanden gegevens de laterale spreiding van deze laag zeer beperkt is. Afwijkende puntinformatie is niet maatgevend voor de schematisatie van de bodemopbouw.

Wiertsema & Partners
RAADGEVEND INGENIEURS

Opmerking 3:

2.2

W&P stelt op blad 16 dat de grondwaterstijghoogte in het eerste watervoerende pakket fluctueert tussen 1,1 en 1,6 m+NAP. Dit is juist voor de – stroomopwaartse - noordoostzijde van de plas. Aan de – stroomafwaartse - zuidwestrand fluctueert deze echter tussen 1,0 en 1,5 m+NAP (zie figuren 3.4 en 3.5 in rapport W&P).

Deze onjuiste waarden zijn ook gebruikt voor de modellering, waardoor ook de resultaten van de modellering, vooral aan de zuidwestrand van de plas, onjuist zijn.

Reactie:

Tekstuele opmerking. Hoofdstuk 3 geeft een beschrijving van de geohydrologische situatie. Eén van de aspecten is de grondwaterstroming. Tekstueel staat er het volgende: Aan de hand van de bovenstaande figuren, fluctueert de stijghoogte van het eerste watervoerende pakket ter plaatse van de zandwinning Moerhoven tussen circa 1,1 tot 1,6 m+N.A.P.

Een correctere beschrijving is: Ter plaatse van de zandwinning Moerhoeven fluctueert de stijghoogte van het zandpakket tussen circa +1,0 à +1,1 en +1,5 à 1,6 m NAP Dit betreft waardes die geen rekening houden met de huidige zandwinning.

Doel van deze paragraaf is inzicht te krijgen in het verhang en richting van de grondwaterstroming.

Bovengenoemde aangepaste beschrijving heeft geen consequenties voor de modellering. De modellering is gebaseerd op het verhang van de stijghoogte. De genoemde absolute waarden zijn een modeluitkomst.

Opmerking 4:

Het huidige peil van de zandwinplas wordt gereguleerd op een zomerpeil van 0.9 m+NAP en een winterpeil van 0.7 m+NAP. Dit betekent dat zowel aan de stroomopwaartse als aan de stroomafwaartse zijde van de zandwinplas het grondwaterpeil hoger is dan het plaspeil. De in figuren 4.1, 4.2 en 4.3 weergegeven schematisatie, welke zijn gebruikt voor de modellering, zijn daarom onjuist.

De hierin weergegeven oorspronkelijke grondwaterstand links (stroomafwaarts) van de zandwinplas is als lager dan het plaspeil weergegeven. Dit moet circa 20 cm hoger zijn.

Dit betekent dat ook de vernatting ten zuidwesten van de plas circa 20 cm meer is dan berekend door W&P, en zou daarmee uitkomen op 25-30 cm op de percelen van Elting (i.p.v. 5-10 cm).

Reactie:

De figuren 4.1, 4.2 en 4.3 zijn niet gebruikt voor de modellering, maar geven een beschrijving van de hydrologische processen welke van invloed zijn op de uitbreiding van de zandwinning. De oorspronkelijke stroomafwaartse grondwaterstand is hierin niet lager weergegeven zoals Boorsma suggereert. Bovengenoemde opmerking is dan ook niet van toepassing

Opmerking 5:

Voorgaande sluit ook aan bij de polderpeilen zoals beschreven door W&P op blad 15. De hier weergegeven polderpeilen (t.o.v. maaiveld) laten eenzelfde peil zien in de percelen ten oosten van de plas, als de percelen ten westen van de plas (zp/wp -0.25/-0.55 m-mv). Van een lokaal 'verhang' (grondwatergradiënt) is daarom geen sprake.

Reactie:

De aangegeven polderpeilen zijn aangegeven in m NAP. De grondwaterstroming wordt niet alleen bepaald door de polderpeilen. Een belangrijke factor is de regionale grondwaterstroming zoals beschreven in paragraaf 3.3 van ons rapport.

Opmerking 6:

Dat door W&P (op blad 17) wordt aangenomen dat er vanuit de plas uitstroming plaatsvindt naar stroomafwaarts gelegen gebieden is dan ook onjuist. Net als stroomopwaarts zal ook hier er instroming plaatsvinden naar de plas toe.

Echter, omdat juist ten westen van de plas het grondwaterpeil verhoogd wordt door de peilverhoging in de plas, vindt door het veenpakket (beschreven in 2.1) minder afstroming plaats richting plas. Er is sprake van 'hangwater' waarbij het water blijft hangen op het veen en niet kan afstromen naar de plas.

Reactie:

Blad 17 beschrijft de belangrijkste hydrologische processen die spelen bij uitbreiding van zandwinning. De onderlinge interactie van deze processen wordt bepaald aan de hand van de modellering. Figuren 4.1, 4.2 en 4.3 refereren niet aan de uitkomsten van de modellering. Daarnaast geldt dat indien de veenlaag aanwezig is, de dikte en laterale spreiding hiervan zeer beperkt is (zie opmerking 1).

Opmerking 7:**2.3**

In de rapportage wordt voorgesteld om door een peilverhoging van 20 cm in de zandwinplas de toename in kwelflux te compenseren. Het zomerpeil wordt verhoogd van 0.9 m+NAP tot 1.1 m+NAP; het winterpeil wordt verhoogd van 0.7 m+NAP tot 0.9 m+NAP.

Indien echter de kwelflux minder toeneemt dan is berekend (zie 2.1), zou hierdoor de toegepaste peilverhoging te groot zijn. De consequentie is dat het grondwaterpeil – met name westelijk van de plas – hoger komt dan is berekend. Ook de vernatting wordt dus groter dan berekend.

Indien op basis van voorgaande besloten zou worden om de peilverhoging in de plas te beperken tot bijvoorbeeld 10 cm (om de vernatting ten westen van de plas te beperken), dan zou de consequentie zijn dat ten oosten van de plas de verdroging groter is dan berekend door W&P uitgaande van 20 cm peilverhoging.

Reactie:

Boorsma geeft aan dat hij verwacht dat er nauwelijks sprake is van een verhang in de grondwaterstroming. Dit houdt in dat het invloedsgebied van de uitbreiding van de zandwinplas als gevolg van de nivellering van het plaspeil aanzienlijk kleiner wordt. Dit geldt zowel voor de vernatting als de verdroging. Om inzicht te krijgen in de daadwerkelijke effecten wordt ene monitoringsplan opgesteld (zie ook reactie op opmerking 17).

Vooralsnog gaan we in onze analyse uit van een “worst-case” benadering waarbij de daadwerkelijke effecten middels monitoring worden geverifieerd. Mochten de effecten kleiner zijn dan verwacht dan is dit alleen positief en heeft dat geen verdere consequenties.

Opmerking 8:

2.4

Op blad 19 wordt ingegaan op de kwelsituatie. Voorgesteld wordt om door een peilverhoging van 20 cm in de zandwinplas de toename in kwelflux te compenseren. De redenatie is dat door de uitgraving van de plas de weerstand van de laag af zal nemen. De gebruikte formule is $kwel = dh/c$, waarin dh = stijghoogteverschil (cm) en c = hydraulische weerstand (dagen). In de modelopbouw (blad 21) wordt echter gesteld dat er geen weerstandbiedende laag is aan de onderkant van de zandwinning. Dit betekent dat als er geen hydraulische weerstand is, deze ook niet kan afnemen. Hierdoor is de kwel foutief berekend door W&P.

Reactie:

Ad 4 op blz 19 is onderdeel van het beschrijven van de geohydrologische processen waar de uitbreiding van de zandwinning op ingrijpt. In deze paragraaf worden twee processen t.a.v. de kwel beschreven:

- Eén van de processen is dat zand wordt verwijderd en hiervoor water in de plaats komt. Dit zand heeft een bepaalde (minimale) weerstand. Alhoewel deze weerstand minimaal is, is deze nog altijd groter dan de weerstand van water en daardoor zal de kwel door de bodem van de zandwinplas iets toenemen. Dit effect is verwaarloosbaar en wordt gekwantificeerd door dh/c .
- Het tweede proces betreft de kwelflux als gevolg van het lage gereguleerde plaspeil. Door de toename van het oppervlakte van de plas en het lage gereguleerd peil zal de kwelflux toenemen. Deze toename is sterk oppervlakte afhankelijk.

In de modellering wordt de interactie tussen beide processen gekwantificeerd en daarmee de vernatting / verdroging berekend.

In reactie van Boorsma lopen beide processen door elkaar waardoor een onjuiste conclusie wordt getrokken.

Opmerking 9:

2.5

De door W&P in de grondwatermodellering gebruikte knooppuntsafstand van 5 m t.p.v. de zandwinning is veel te groot. Deze knooppuntsafstand neemt toe tot 250 m aan de modelrand. Dit is een veel te grofmazig model waardoor de grondwatersimulatie onvoldoende gedetailleerd is. Dit betekent dat ter plaatse van de zandwinplas op slechts elke 5 m een grondwaterstand berekend wordt en langs de modelrand op slechts elke 250 m.

In de praktijk kunnen hierdoor grote afwijkingen ontstaan van hetgeen is berekend volgens dit model. Met name bij de zandwinplas had een knooppuntsafstand van maximaal 1 m gebruikt moeten worden. Naar de randen van het model mag deze dan toenemen naar maximaal 50 meter.

Reactie:

De nauwkeurigheid van het model wordt bepaald aan de hand van de voorhanden basisgegevens. Een knooppuntsafstand van 1 tot 50 m leidt in deze situatie niet tot meer gedetailleerde en nauwkeurigere resultaten. Een vernauwing van de knooppunten leidt tot de

Wiertsema & Partners
RAADGEVEND INGENIEURS

onjuiste aanname dat dit zou leiden tot meer nauwkeurige modeluitkomsten. In relatie tot de voorhanden basisgegevens is de door ons toegepaste knooppuntsafstand meer dan toereikend. Daarnaast worden de daadwerkelijke effecten gemonitord middels peilbuismetingen. Middels de monitoring kan geanticipeerd worden op de toekomstige situatie (zie ook reactie op opmerking 17).

Opmerking 10:

Voorts is de in figuur 5.2 van het W&P rapport weergegeven modelbegrenzing onlogisch. Het modelgebied is noordwest-zuidoost georiënteerd terwijl de grondwaterstroming zuidwestelijk is. Een noordoost-zuidwest oriëntatie had veel logischer geweest. Voorts bevindt de projectlocatie zich niet in het centrum van het model, maar vrij dicht tegen de zuidwestrand aan. Hierdoor is de grondwatersimulatie negatief beïnvloed door de zuidwestelijke modelgrens, mede door de zuidwestelijke grondwaterstroming.

Reactie:

Het modelgebied is noordoost – zuidwest georiënteerd, juist zoals Boorsma aangeeft. De afstand van de zandwinplas tot aan de modelgrens is voldoende groot (zie reactie op opmerking 11).

Opmerking 11:

Omdat de zandwinning zich vrij dicht tegen de zuidwestrand van het model aan bevindt en bovendien de knooppuntsafstand hier maar liefst 250 m is, betekent dit dat op korte afstand zuidwestelijk van de zandwinning grote knooppuntsafstanden gebruikt zijn. Deze nemen over een afstand van 500 m toe van 5 m tot 250 m. Dit is geïllustreerd in Figuur 3.

Het gevolg is dat vooral aan de zuidwestzijde van de plas de berekende stijghoogteveranderingen en vernatting onjuist zijn.

Reactie:

Afstand van grens zandwinplas tot dichtstbijzijnde zuidwestelijk gelegen grens bedraagt 1400 m en geen 500 m. Conclusie over onjuiste berekeningsresultaten is onjuist.

Opmerking 12:

2.6

Zoals door W&P wordt gesteld op blad 15, zijn er geen peilbuizen aanwezig om de grondwaterstanden in het model te kalibreren met de meetgegevens.

Dit betekent dat niet nagegaan kan worden of de berekeningen volgens de grondwatermodellering overeenkomen met de praktijk. Daarom wordt een peilbuisnetwerk met monitoringpeilbuizen voorgesteld (blad 32).

Deze monitoring geeft echter geen beeld van de nulsituatie. Deze nulsituatie had reeds vastgelegd moeten zijn zodat het toekomstige grondwaterbeeld vergeleken kan worden met het huidige beeld voorafgaand aan de beoogde uitbreiding van de zandwinning.

Reactie:

Zoals gebruikelijk in deze situaties is er ook in deze studie voor gekozen om de lokale geohydrologische situatie op basis van de voorhanden gegevens te schematiseren en de effecten van de uitbreiding te berekenen met als uitgangspunt een “worst-case” beschouwing. Dat wil zeggen dat redelijkerwijs te verwachten is dat de daadwerkelijke effecten kleiner zijn dan berekend.

Daarnaast worden de daadwerkelijke effecten gemonitord tijdens de uitvoering en kan de uitbreiding van de zandwinning met een “hand aan de kraan” principe worden uitgevoerd. Dus mochten de effecten onverhoopt toch groter zijn dan verwacht dan kan hier op ingespeeld worden met beheersmaatregelen. De monitoring dient 1 jaar voorafgaand aan de opstart van de werkzaamheden te worden opgestart.

Opmerking 13:

2.7.

In de rapportage van W&P wordt geen onderscheid gemaakt tussen de doorlatendheid in horizontale richting (k_h) en in verticale richting (k_v). Een onderscheid tussen horizontale en verticale doorlatendheid was echter op zijn plaats geweest, temeer daar - gezien het niet-isotrope karakter van de Formaties van Bortel, Drachten en Urk - veelal een factor 10 wordt gehanteerd voor k_h / k_v (zie o.a. 'Grondwaterstromingstelsels in Nederland', LNV, 1989 en 'Theory of Groundwater Flow', Verriljt, 1970).

Voor kwelberekeningen dient de k_v gebruikt te worden; voor de bepaling van het doorlaatvermogen de k_h . In het rapport wordt echter geen onderscheid gemaakt. De grondwatermodellering dient ook op dit punt te worden herzien.

Voorname Formaties zijn weergegeven in Figuur 4. Dit is een noordoost (A) - zuidwest (A') gericht dwarsprofiel vanaf de Van Helomaweg tot aan de Polderweg. Zoals de figuur laat zien wordt zand gewonnen van de Formaties van Bortel, Drachten en Urk.

Reactie:

In de schematisatie is wel rekening gehouden met een verschil in horizontale en verticale doorlatendheid (zie tabel 5.1). In aanvulling hierop is de horizontale doorlatendheid juist bepalend voor het invloedsgebied van de vernatting- en verdroging.

Opmerking 14:

2.8

Voor de bepaling van de droogte- en natschade is voor de omliggende percelen alleen uitgegaan van grasland (blad 31 en blad 33). Er is geen rekening gehouden met maisland. Dit moet alsnog gebeuren. Maatschap Elling heeft namelijk een perceel maisland nabij de zandwinplas.

Reactie:

De ontwaterings situatie in het beekdal is gericht op grasland, niet op de verbouw van maïs, dit is standaard voor heel Drenthe en het waterschapsgebied van Reest en Wieden. Deze ontwaterings situatie blijft gehandhaafd met de uitbreiding van de zandwinning.

Om inzicht te krijgen in de effecten indien maïs wordt verbouwd is tevens de droogte en natschade bepaald op basis van de uitgangspunten zoals beschreven in onze rapportage:

Droogteschade (mais):

Voor moerige gronden zijn voor het grondgebruik maisland berekeningen uitgevoerd uitgaande van een grondwaterstandverlaging van 5 cm. Hieruit volgt dat de droogteschade toeneemt met veel minder dan 1 %.

Natschade:

Voor moerige gronden zijn voor het grondgebruik maisland berekeningen uitgevoerd uitgaande van een grondwaterstandverhoging van 5 à 15 cm. Hieruit volgt dat de natschade toeneemt met respectievelijk 4 % (bij 5 cm vernatting) tot maximaal 13% bij 15 cm vernatting.

Wiertsema & Partners
RAADGEVEND INGENIEURS

Opmerking 15:

3.1

Om de negatieve effecten van de uitbreiding te minimaliseren dan wel te voorkomen worden preventieve maatregelen onderzocht. Voorgesteld wordt om zuidelijk en westelijk van de zandwinplas (buiten de petgaten om) een kwelsloot aan te brengen om vernatting zoveel mogelijk tegen te gaan (zie ook W&P blad 31).

Van vergelijkbare situaties op andere locaties (Zwartemeerdijk, Ketelmeerdijk, Wildervankkanaal, Fochtelooërveen) is bekend dat - ondanks de aanwezige kwelsloot - in een brede strook langs het oppervlaktewater een soort plas/drassituatie is ontstaan, niet of amper geschikt voor weiland (laat staan maisland), met uiteindelijk (wederom) een opschuiving van de grens natuur / landbouw-grond tot gevolg.

Reactie:

Uit de beschrijving is onduidelijk of het vergelijkbare situaties betreft. De bodemopbouw ter plaatsen van bovengenoemde locaties kan sterk afwijkend zijn. Onduidelijk is of de locaties betrekking hebben op zandwinlocaties.

Opmerking 16:

Voorts bestaat de kans dat in de kwelslootbodem de uittreeweerstand door een toegenomen slibdikte dermate hoog wordt dat de sloot geen kwelwater kan opnemen. Bij een te grote slibdikte zou de kwelslootbodem een hogere gronddruk kunnen geven dan de opwaartse waterdruk. De uittreeweerstand wordt door de slibdikte dermate hoog dat de kwelsloot niet meer doet waarvoor zij bestemd is, namelijk het opvangen en afvoeren van kwelwater. Met toenemende vernatting als gevolg.

Reactie:

Slibdikte heeft met (gebrek aan) onderhoud van watergangen te maken. Waterschap Reest en Wieden heeft aangegeven dat jaarlijks onderhoud van de kwelsloot wordt opgenomen in de vergunning.

Bij een kwelsloot is sprake van stroming naar de sloot toe. Doorgaans ontstaat hier geen dikke sliblaag op de bodem die grondwaterstroming tegen houdt.

Opmerking 17:

3.2

In de rapportage ontbreekt een berekening van de mate van kwel van plas en grondwater richting kwelsloten. Een dergelijke berekening dient alsnog verricht te worden zodat nagegaan kan worden of een dergelijke mitigerende maatregel effectief is. Nu ontbreekt een onderbouwing volledig en is het beoogde effect slechts gebaseerd op aannames.

Reactie:

Het model is grondwatermodel en regionaal. De maatregel van kwelsloot is op detailniveau. Het doorrekenen van maatregelen op detailniveau is beperkt mogelijk en zal waarschijnlijk leiden tot (veel) discussie over de daadwerkelijke werking. De huidige aanpak is als volgt:

1. Verwachte effecten berekend
2. Voorzien in mitigerende maatregelen (kwelsloot en verhoogd peil)

Wiertsema & Partners
RAADGEVEND INGENIEURS

3. Meten daadwerkelijke effecten met monitoring
4. Terugkoppelen meet- en berekende waardes.
5. Indien meetwaardes duiden op aanzienlijk grotere effecten dan mogelijke alternatieve maatregelen om mitigatie te realiseren zoals (dit laatste bespreken)
 - draineren gebied;
 - aanbrengen sliblaag op talud;
 - ophogen terrein
 - kwelscherm (indien veenlaag wel overal aanwezig is.
 - aanpassen plaspeil.
 - etc.

Zowel in de provincie Drenthe als in andere provincies is het bij zandwinningen gangbaar om een kwelsloot rondom de locatie aan te brengen als mitigerende maatregelen (Gegevens omtrent het niet functioneren van kwel sloten bij zandwinningen zijn ons niet bekend. Locaties in Drenthe waar kwel sloten toegepast worden zijn bijvoorbeeld: Echten, Ellertshaar.

Opmerking 18:

3.3

Omdat het grondwaterstandsverloop in de nulsituatie niet bekend is, is ook het effect van de uitbreiding van de zandwinning op het grondwaterstandsverloop onvoldoende nauwkeurig aan te geven. Hierdoor zijn ook de saldoberekeningen voor de landbouwgewassen - welke zijn gebaseerd op het grondwaterstandsverloop in ruimte en tijd - onnauwkeurig.

Aanbevolen wordt om de eerste jaren na de uitbreiding de opbrengst van de gewassen te laten taxeren op verschillende locaties langs en vanaf de zandwinplas.

Voorts dienen op de percelen meerdere peilbuizen geplaatst te worden teneinde een nauwkeuriger inzicht in het grondwaterstandsverloop te verkrijgen. Hierdoor kan de referentie-situatie met voldoende nauwkeurigheid vastgelegd worden. Deze nauwkeurigere referentiesituatie van grondwaterstandsverloop dient doorgevoerd te worden in de kwelberekeningen. De resultaten hiervan dienen op hun beurt weer doorberekend te worden in de berekeningen van natschade en droogteschade en de saldoberekeningen.

Reactie:

De effecten als gevolg van de uitbreiding van de zandwinning op de grondwaterstanden in de omgeving zijn "worst-case" berekend omdat een geohydrologische nul-situatie beperkt inzichtelijk is. De effect van de uitbreiding van de zandwinning heeft primair invloed op de grondwaterstanden, De monitoring dient dan ook te focussen op het grondwaterstandsverloop en niet op gewasopbrengsten. Er kunnen namelijk meerdere oorzaken zijn voor een verminderde gewasopbrengst terwijl de zandwinning primair invloed heeft op de grondwaterstanden in de omgeving.

Wiertsema & Partners
RAADGEVEND INGENIEURS

Bijlage 2

Bezwarencommissie Waterschap Reest en Wieden

Advies aan het Dagelijks Bestuur van Waterschap Reest en Wieden,

Inzake:

1. het bezwaar van de heer P. Idserda van 31 januari 2014, hierna te noemen: Idserda;
2. het bezwaar van de heer R. Elting van 31 januari 2014, hierna te noemen: Elting;
3. het bezwaar van de heer Van 't Ende van 4 februari 2014, hierna te noemen: Van 't Ende;
4. het bezwaar van de heer J. Dijkhuizen van 31 januari 2014, hierna te noemen: Dijkhuizen;
5. het bezwaar van de heer A.C. Oostindie van 6 februari 2014, hierna te noemen: Oostindie (1);
6. het bezwaar van de heer J.R. Gorte van 31 januari 2014, hierna te noemen: Gorte;
7. het bezwaar van de heer A. Oostindie van 31 januari 2014, hierna te noemen: Oostindie (2);
8. het bezwaar van de heer G. Otten van 31 januari 2014, hierna te noemen: Otten;
9. het bezwaar van de heer H. Beenen van 17 februari 2014 en, hierna te noemen: Beenen en
10. het bezwaar van de heer H. Gol van 31 januari 2014, hierna te noemen: Gol;

hierna gezamenlijk te noemen: bezwaarmakers;

rechtsgeldig vertegenwoordigd door: drs. R.G.M. de Bruijn;

tegen:

het besluit van het Dagelijks Bestuur van Waterschap Reest en Wieden van 16 januari 2014 tot het verlenen van een watervergunning aan G. Hellings B.V. (hierna te noemen: Vergunninghouder) ten behoeve van de uitbreiding zandwinning Moerhoven (hierna te noemen: Watervergunning).

In het verdere verloop van dit advies wordt de Bezwarencommissie Waterschap Reest en Wieden aangeduid als de Commissie en het Dagelijks Bestuur als Waterschap

Ontvankelijkheid

Ingevolge artikel 6:7 in samenhang met artikel 6:8 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) bedraagt de termijn voor het indienen van een bezwaarschrift zes weken. De termijn vangt aan met ingang van de dag na die waarop het besluit op de voorgeschreven wijze is bekendgemaakt.

Het besluit tot het verlenen van de watervergunning is genomen op 16 januari 2014.

Belanghebbenden zijn van het besluit op de hoogte gesteld door publicatie daarvan in het Waterschapsblad van 27 januari 2014, nummer 364. Daarmee is de termijn voor het indienen van een bezwaarschrift aangevangen op 28 januari 2014 en is deze geëindigd op 10 maart 2014.

Aangezien alle bezwaarschriften binnen deze termijn zijn binnengekomen en de Bezwarencommissie tevens is gebleken dat aan de overige vereisten van artikel 6:5 Awb is voldaan, adviseert zij het Dagelijks Bestuur de bezwaarschriften ontvankelijk te verklaren.

Hoorzitting

Op 22 april 2014 heeft de Commissie een hoorzitting gehouden, waarbij bezwaarmakers en het Waterschap in de gelegenheid zijn gesteld om hun standpunten mondeling nader toe te lichten. Van de hoorzitting is een verslag gemaakt. Dit verslag is bijgevoegd en maakt deel uit van het advies van de Commissie.

Belanghebbenden

Voordat de Commissie toekomt aan een inhoudelijke behandeling van de grieven, dient zij zich eerst uit te laten over het verweer van het Waterschap dat Idserda, Gorte en Gol niet als belanghebbenden zijn aan te merken, nu hun percelen zijn gelegen in een ander peilvak dan waarop de Watervergunning betrekking heeft. De Commissie deelt deze mening van het Waterschap niet en overweegt als volgt.

Ingevolge artikel 1:2 Awb wordt onder een belanghebbende verstaan: degene wiens belang rechtstreeks bij een besluit is betrokken. In haar uitspraak van 27 juli 2011 (AB 2011/287) heeft de Raad van State geoordeeld dat een natuurlijk persoon als belanghebbende dient te worden aangemerkt wanneer sprake is van een voldoende objectief en actueel, eigen, persoonlijk belang dat hem in voldoende mate onderscheidt van anderen en dat rechtstreeks wordt geraakt door het bestreden besluit. In casu ziet de Watervergunning op het aanpassen van de waterhuishoudkundige situatie rondom de zandwinplas die is gelegen in de polder Nijensleek. Het enkele feit dat de percelen van Idserda, Gorte en Gol zijn gelegen in de naast gelegen polder Ten Cate maakt niet dat zij daardoor geen belanghebbende zijn. De vrees die bij hen immers bestaat dat door de uitbreiding van de zandwinactiviteiten de grond onder hun percelen zal uitspoelen is naar het oordeel van de Commissie te kwalificeren als een voldoende objectief en actueel, eigen, persoonlijk belang dat hen in voldoende mate onderscheidt van anderen en dat rechtstreeks wordt geraakt door het bestreden besluit. De Commissie ziet zich ook gesterkt in deze opvatting nu de heer Ter Horst tijdens de hoorzitting heeft aangegeven dat de kans op het inklinken van veengrond niet ondenkbeeldig is.

Gronden van bezwaar en de beoordeling daarvan

Naar aanleiding van de behandelde stukken en hetgeen tijdens de hoorzitting naar voren is gebracht overweegt de Commissie ten aanzien van de ingediende bezwaren als volgt.

In de eerste plaats hebben bezwaarmakers aangevoerd dat de Watervergunning op bepaalde punten niet overeenkomt met het Bestemmingsplan Nijensleek – Uitbreiding zandwinning (hierna te noemen: het Bestemmingsplan). Als voorbeeld wordt onder meer verwezen naar de locatie van het gronddepot en de in het Bestemmingsplan opgenomen waterstanden. Zoals de Commissie hiervoor reeds heeft opgemerkt ziet de Watervergunning op de waterhuishoudkundige situatie in de polder Nijensleek rondom de zandwinplas Moerhoven. Als uitgangspunt geldt dat het aanleggen en wijzigen van waterstaatswerken, waaronder het aanleggen van een kade, het graven van een (kwel)sloot alsmede het verhogen of verlagen van de grond- en/of oppervlaktewaterpeil de exclusieve bevoegdheid is van het Waterschap.

Het ruimtelijk inrichten (bestemmen) van gronden is daarentegen een exclusieve bevoegdheid van het college van burgemeester en wethouders van een gemeente. Bepalend voor de locatie van het gronddepot is dan ook het bestemmingsplan en voor de te hanteren waterstanden is dat de Watervergunning. Het is de Commissie op geen enkele wijze gebleken dat een andere waterstand zal worden nagestreefd dan in de Watervergunning is vergund. Dat in het Bestemmingsplan een andere waterstand staat vermeld, doet daaraan niets af. Andersom geldt dit voor de locatie van het gronddepot. Naar het oordeel van de Commissie leidt deze grief niet tot gegrondverklaring van het bezwaar.

In de tweede plaats voldoen volgens bezwaarmakers de nieuw in te stellen grond- en/of oppervlaktewaterpeilen niet aan de landelijke landbouwnorm(en) voor drooglegging. Ten aanzien van deze grief merkt de Commissie op dat zij bezwaarmakers daarin niet kan volgen. Uit de toelichting van de heer Ter Horst heeft de Commissie begrepen dat bezwaarmakers – afhankelijk van maaiveldaling vanwege de aanwezigheid van veengrond - in de huidige situatie te maken hebben

met een drooglegging van 155 cm. Dit wordt door bezwaarmakers verder niet weersproken. In de zomerperiode geldt als landelijke landbouwnorm een drooglegging van 30 tot 50 cm en in de winter is deze 80 tot 110 cm. Dit betekent dat bezwaarmakers ten opzichte van die landelijke landbouwnorm een drooglegging hebben van bijna twee maal de afstand waartoe het Waterschap gehouden is aan bezwaarmakers te bieden. Het is de Commissie verder niet gebleken dat na het uitvoeren van de vergunde maatregelen dit anders zal zijn. Zeker nu door de aanleg van de kade met kwelsloot het voor de Commissie aannemelijk is dat daarmee de uitstralingseffecten van het verhogen van het oppervlaktewaterpeil van de zandwinplas zullen worden geneutraliseerd of tot een minimum zullen worden beperkt. De Commissie acht dit evenzeer aannemelijk voor de optimale grondwaterstand voor landbouw van 25 tot 120 cm onder maaiveldniveau (ontwateringsdiepte). Ook daar is de Commissie niet gebleken dat met de nieuw in te stellen peilen het waterschap buiten die bandbreedte zal treden. Gelet daarop en het feit dat in de Watervergunning is voorzien in het aanbrengen van een gebiedsdekkend monitoringssysteem van peilbuizen maakt dat de grief naar het oordeel van de Commissie niet voor toewijzing in aanmerking komt. Uit de monitoring zal immers blijken of de effecten in de praktijk anders zullen zijn dan thans voorzien.

In de derde plaats hebben bezwaarmakers aangevoerd dat het geohydrologisch onderzoeksrapport van Wiertsema & Partners (hierna te noemen: W&P) van 22 november 2013 cruciale fouten bevat waardoor – zo heeft de Commissie de grief opgevat – het onderzoeksrapport niet kan dienen als grondslag voor de Watervergunning. In opdracht van bezwaarmakers heeft Ingenieursbureau Boorsma B.V. (hierna te noemen: Boorsma) een contra-expertise uitgevoerd. De resultaten van dat onderzoek heeft zij neergelegd in een rapport van 24 januari 2014. Eveneens heeft Boorsma bij brief van 25 april 2014 een reactie gegeven op de memo van W&P van 20 maart 2014 dat een reactie inhield op hetgeen Boorsma in zijn contra-expertise van 24 januari 2014 naar voren had gebracht. Uit laatstbedoeld rapport blijkt volgens bezwaarmakers dat W&P voor de grondwatermodellering is uitgegaan van een verkeerde bodemopbouw. Met name aan de westrand is geen rekening gehouden met de aanwezigheid van een veenlaag van minimaal 14,5 dikte. Dit veen is volgens bezwaarmakers aangetroffen vanaf 6 meter tot 20,5 (einddiepte boring B16E0061) meter onder maaiveld. De aanwezigheid van dat veenpakket had in de modellering meegenomen moeten worden. Dit omdat de omvang van een dergelijk veenpakket ondoorlatend is voor grondwaterstromingen en daarom van invloed zal zijn op de waterstanden. De Commissie merkt op dat het onderzoek naar de bodemopbouw door W&P is gedaan aan de hand van uitkomsten van tientallen boringen. Het is aan bezwaarmakers aannemelijk te maken dat de uitkomsten van die boringen niet representatief zouden zijn voor een schematische opbouw van de bodemgesteldheid rondom de zandwinning. Het uitsluitend in dat kader verwijzen naar of zich daarbij baseren op boring B16E0061 acht de Commissie niet voldoende om de representativiteit van het onderzoek daardoor in twijfels te trekken. Daarmee ontkent de Commissie niet de eventuele aanwezigheid van een veenpakket met een dikte van minimaal 14,5 meter, maar hebben bezwaarmakers naar het oordeel van de Commissie niet aannemelijk gemaakt dat dit zodanig van invloed is op de grond- en/of oppervlaktewaterpeilen dat het Waterschap daardoor niet meer zou voldoen aan de geldende landelijke landbouwnormen voor drooglegging. Gelet daarop en het feit dat in de Watervergunning is voorzien in het aanbrengen van een gebiedsdekkend monitoringssysteem van peilbuizen maakt dat de grief naar het oordeel van de Commissie niet voor toewijzing in aanmerking komt. Daarbij heeft de Commissie in haar oordeel nog mee laten wegen dat de vergunninghouder op grond van artikel 5.3 lid 9 van de Watervergunning gehouden is om aanvullende maatregelen te nemen wanneer uit de monitoring zou blijken dat niet meer aan die landelijke landbouwnormen voor drooglegging en/of ontwateringsdiepte zou worden voldaan. Dat volgens bezwaarmakers aan de meetresultaten uit die monitoring pas betekenis toekomt wanneer ook een nulmeting zou zijn verricht, wordt naar het oordeel van de Commissie ook onderschreven door de andere betrokken partijen, waaronder het Waterschap.

In een overweging ten overvloede merkt de Commissie nog op dat zij uit het verhandelde ter zitting heeft begrepen dat het ook de bedoeling is om het netwerk van peilbuizen nu al aan te leggen om een nulmeting te kunnen verrichten. Het duurt immers nog zeker één tot twee jaar voordat het oppervlaktewaterpeil van de zandwinplas zal worden verhoogd. Naar de opvatting van de Commissie biedt dit voldoende tijd voor het uitvoeren van een representatieve nulmeting. Aangezien de peilbuizen niet zonder toestemming van bezwaarmakers op hun percelen geplaatst kunnen worden geeft de Commissie bezwaarmakers verder in overweging dat het in hun eigen belang is om hieraan op korte termijn hun medewerking te verlenen. Alles in overweging nemende kan ook deze grief niet leiden tot gegrondverklaring van het bezwaar.

In de laatste plaats hebben bezwaarmakers aangevoerd dat het bemalingsgebied niet met 120 hectaren wordt verminderd, maar hoogstens met 12 hectaren. Naar het oordeel van de Commissie valt dit belang niet onder de bescherming van de met de Watervergunning te dienen doelen. Reeds om die reden ligt deze grief niet voor toewijzing gereed. Evenmin kan de Commissie bezwaarmakers daarin volgen. Uit de toelichting van de heer Ter Horst tijdens de hoorzitting heeft de Commissie begrepen dat de zandwinplas, inclusief de beoogde uitbreiding, een eigen afwatering krijgt onder vrij verval naar de Vledder Aa. In totaal beslaat dit een gebied van 120 hectaren dat aan bemaling wordt onttrokken. Het komt de Commissie voor dat bij een gelijkblijvende polderpompcapaciteit van 360 hectaren dit in het omliggende landbouwgebied een gunstig effect zal hebben op het in stand houden van de (huidige) landelijke landbouwnorm(en) voor drooglegging en/of ontwatering. Daarnaast heeft Oostindie (1) aangevoerd dat het uitbreiden van de zandwinning voor hem tot nog meer schade zal lijden dan nu al het geval is. Met verwijzing naar een recente uitspraak van de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 14 mei 2014 (met zaaknummer 201309613/1/A4) overweegt de Commissie dat Oostindie (1) met zijn enkele stelling niet aannemelijk heeft gemaakt dat als gevolg van de uitbreiding van de zandwinning Moerhoven zodanige vernatting zal optreden dat de Watervergunning om die reden in strijd met de doelstellingen als bedoeld in artikel 2.1 van de Waterwet is verleend. Reeds om die reden kan deze grief evenmin leiden tot gegrondverklaring van het bezwaar.

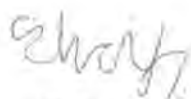
De Commissie merkt tot slot nog op dat er pas sprake kan zijn van eventueel droogte- en/of vernattingsschade op het moment dat door het Waterschap de landelijke landbouwnormen voor grond- en/of oppervlaktewaterpeilen niet zijn gehaald.

Advies

Alles overwegende adviseert de Commissie bezwaarmakers ontvankelijk te verklaren in hun bezwaren en hun bezwaren ongegrond te verklaren alsmede hun verzoek om proces- en deskundigenkosten af te wijzen.

Meppel, 27 mei 2014

De bezwarencommissie Waterschap Reest en Wieden,

De heer mr. S.H.C. Nijs
secretaris

Mevrouw mr. G.H. Bouwman
voorzitter

Bijlage: verslag van de hoorzitting van 22 april 2014

Verslag van de hoorzitting bezwarencommissie waterschap Reest en Wieden met betrekking tot de bezwaarschriften van de heren P. Idserda, R. Elting, J. van 't Ende, J. Dijkhuizen, A.C. Oostindie, J.R. Gorte, A. Oostindie, G. Otten, H. Gol en H. Beenen.

Datum: 22 april 2014 om 09.00 uur in het waterschapshuis te Meppel

Aanwezig:

- G. Otten, P. Idserda, H. Beenen, A.C. Oostindie, R. Elting, J. van 't Ende, J. Dijkhuizen en drs. R.G.M. de Bruijn namens ingenieursbureau Boorsma b.v. (gemachtigde);
- mevrouw C.V. de Vries, de heren J. Klappe en H. ter Horst namens het Dagelijks Bestuur van waterschap Reest en Wieden;
- de heren G. Hellinga en J. de Laat namens Hellinga B.V. (vergunninghouder);
- mevrouw mr. G.H. Bouwman (voorzitter), mevrouw V.T.M. Bonke-Nijenstein en mr. Drs. J.H.G.H. Ananias MSc PMP (leden van de bezwarencommissie);
- de heer mr. S.H.C. Nijs (secretaris bezwarencommissie).

Bezwaarmakers worden gezamenlijk in elkaars aanwezigheid gehoord.

De voorzitter heet de aanwezigen welkom en legt kort de rol van de bezwarencommissie en het verloop van de bezwarenprocedure uit. Aan de orde zijn de ingediende bezwaarschriften tegen het besluit van het Dagelijks Bestuur van waterschap Reest en Wieden tot verlenen van een watervergunning aan G. Hellinga B.V. ten behoeve van de uitbreiding zandwinning Moerhoven.

De voorzitter constateert dat de heer A.C. Oostindie de machtiging aan de heer De Bruijn niet heeft ondertekend en vraagt aan de heer Beenen of de heer De Bruijn ook namens hem het woord zal gaan voeren. Beiden antwoorden in bevestigende zin.

De voorzitter houdt aanwezigen voor dat deze procedure alleen ziet op de verleende watervergunning en dat andere grieven die daarop geen betrekking hebben ook buiten de reikwijdte van deze procedure vallen.

De voorzitter stelt verder vast dat de aanwezige digitale overzichtskaart behorende bij de verleende vergunning alsmede de digitale overzichtskaart van perceelseigenaren nabij de zandwinning overeenkomt met de papieren exemplaren zoals bij de stukken gevoegd.

Daarop nodigt de voorzitter ieder der bezwaarmakers uit om op de digitale kaart aan te wijzen welk perceel van hem is. Het waterschap wordt gevraagd voor een toelichting op de overzichtskaart van de verleende vergunning.

De voorzitter geeft vervolgens het woord aan de heer De Bruijn voor een nadere toelichting op de door hem namens bezwaarmakers ingediende bezwaren. Zakelijk weergegeven komen de bezwaren erop neer dat de watervergunning op een aantal punten niet overeenkomt met het (vigerende) bestemmingsplan. Meer in het bijzonder wijkt de ligging van het gronddepot af van die in het bestemmingsplan. Ditzelfde geldt voor de waterstanden. Deze staan in het bestemmingsplan anders aangegeven dan in de watervergunning. Bovendien voldoen deze nieuwe peilen niet aan de landelijke landbouwnorm voor drooglegging. Het hydrologisch rapport dat ten grondslag ligt aan de watervergunning bevat cruciale fouten. Er is bijvoorbeeld geen nulmeting verricht.

Evenmin is bij het verlenen van de watervergunning rekening gehouden met droogte- en vernattingsschade.

Tot slot merkt de gemachtigde nog op dat het bemalingsgebied niet met 120 hectaren wordt verminderd, maar hoogstens met 12 hectaren.

In aanvulling daarop merkt de heer Beenen op dat de afmeting van de zandwinplas en de kwelsloot evenmin overeenkomen met de afmetingen zoals die op het bestemmingsplan staan vermeld. Niet duidelijk is, aldus de heer Beenen, welk besluit nu leidend is.

De voorzitter geeft mevrouw De Vries het woord voor een reactie. Mevrouw De Vries leest een pleitnota voor. Deze wordt aan het verslag gehecht en wordt geacht hiervan deel uit te maken.

De voorzitter geeft de heer Hellinga het woord. Zakelijk weergegeven heeft het de heer Hellinga verbaasd hoeveel bezwaarschriften zijn ingediend. Al ruim vijf jaar is hij bezig met de uitbreiding van de zandwinning. Naar buiten toe is hij altijd transparant geweest met respect voor de belangen van bezwaarmakers. In december vorig jaar heeft hij met hen nog gesprekken gevoerd. Op de heer Dijkhuizen na heeft hij nooit enige reactie ontvangen. Ondanks dat hij het betreurt dat er nu zoveel bezwaarschriften zijn ingediend, spreekt hij de hoop uit dat men er samen uit zal komen.

De voorzitter vraagt aan de heer Idserda, die samen met de heer Gorte in een V.O.F. zit, te reageren op de stelling van het waterschap dat de heren Idserda, Gorte en Gol niet-ontvankelijk zouden zijn wegens het ontbreken van belanghebbendheid.

De heer Idserda bestrijdt dit: "Ook al liggen onze percelen in een andere bemalingspolder ten zuiden van de Vledder en Wapserveense Aa, dat neemt niet weg dat de uitbreiding van invloed is op onze percelen. De kweldruk is erg hoog. Het water komt vanuit het zuiden. Hierdoor vrezen wij dat het zand onder onze percelen zal uitspoelen."

De heer De Bruijn merkt in aanvulling daarover nog op dat hij het waterschap daarin ook niet kan volgen. In het hydrologisch onderzoek dat ten grondslag ligt aan de watervergunning staat vermeld dat ook de grondwaterstand ten zuidoosten van de vaart wordt beïnvloed.

Op de vraag van de voorzitter in hoeverre de vrees voor uitspoeling aannemelijk is, antwoordt de heer Ter Horst dat dit niet uit te sluiten is, maar dat dit wordt getoetst door de provincie in het kader van een ontgrondingsvergunning in een zogeheten stabiliteitsonderzoek.

De heer De Laat geeft aan dat dit onderzoek al heeft plaatsgevonden en dat het risico op uitspoeling niet aanwezig is.

In reactie daarop merkt de heer Otten op dat nu al bij het afzuigen van de grond deze wegzakt tot aan de volgende percelen. Als voorbeeld noemt hij de situatie ter hoogte van het perceel van de heer Beenen.

De heer Hellinga beaamt dit, maar wijst erop dat in het advies wordt aangegeven hoe het talud moet zijn. Deze moet zodanig zijn dat er voldoende stabiliteit is. Aan de zijde van de heer Beenen is deze 10 meter.

Volgens de heer Otten is dat boven water niets. Maar wel onder water, aldus de heer Hellinga. Het is afhankelijk van de korrelgrootte, hellingshoek en dergelijke.

De heer Van 't Ende geeft aan dat hij zich toch zorgen maakt voor de risico's in de toekomst. Grond dat eenmaal is weggezakt, komt immers niet meer terug. Ook al vul je de grond zo af en toe aan. De vrees voor bodemdaling wordt door de heer Dijkhuizen eveneens onderschreven.

Op verzoek van de voorzitter geeft de heer Ter Horst een hydrologische toelichting op de vergunde situatie. Kort samengevat komt deze op het volgende neer. De beoogde uitbreiding van de zandwinning is gelegen ten oosten van de huidige zandwinplas. Het grondwater stroomt van noordoost naar zuidwest. Gelet daarop zal door de afgraving de grondwaterstand onder de percelen die zijn gelegen ten oosten van de beoogde uitbreiding met 10 á 30 cm dalen. Het grondwater zal immers bij het afstromen naar het zuidwesten minder weerstand ondervinden van de afgegraven grond. Dit kan droogte(schade) tot gevolg hebben. Om dit te voorkomen wordt het peil van het oppervlaktewater van de zandwinplas verhoogd om tegendruk te leveren. Het huidige oppervlaktepeil staat ingesteld met een bandbreedte van 70 tot 90 cm +NAP. Deze zal worden verhoogd naar een bandbreedte van 90 tot 120 cm +NAP. Het verhogen van het oppervlaktewaterpeil in de zandwinplas zal voor de landbouwpercelen ten noordwesten en ten westen van de zandwinplas vernatting(schade) tot gevolg hebben. Om dit te voorkomen wordt ter hoogte van de percelen een kade aangelegd tussen de zandwinplas en de percelen. Daarnaast zal tussen de kade en de percelen nog een kwelsloot komen om doorsijpelend water alsnog op te vangen en af te voeren naar de omringende watergangen. Met deze maatregelen voldoet het waterschap nog steeds aan de landelijke droogleggingsnorm voor landbouw. Deze is in de droge periode 30 tot 50 cm en in de natte periode is deze 80 tot 110 cm (afhankelijk van de maaiveldaling vanwege veengrond). Onder drooglegging wordt de afstand verstaan tussen het oppervlaktewaterpeil en de maaiveldhoogte. De droogleggingsnorm is iets anders dan de ontwateringsnorm. Dat laatste is de afstand tussen het grondwaterpeil en de maaiveldhoogte. Ook hiervoor geldt een landelijke landbouwnorm. Als ontwateringsdiepte voor optimale landbouw geldt hier 25 tot 120 cm onder maaiveld. Om te controleren of de theoretische modellering na uitvoering van de werkzaamheden overeenkomt met de praktijk is in de vergunning voorzien in een gebiedsdekkend monitoringsplan van peilbuizen. Mocht in de loop der tijd blijken dat de praktijk anders is dan in het model voorzien dan kunnen aanvullende maatregelen worden genomen. Tot slot licht de heer Ter Horst nog toe waardoor sprake is van een gebied van 120 ha dat wordt afgekoppeld. Hiervan is sprake doordat de zandwinplas, inclusief de beoogde uitbreiding, een eigen afwatering krijgt onder vrij verval naar de Vledder Aa. In totaal is dat een gebied van 120 ha dat wordt onttrokken aan bemaling. Ook in deze situatie zal nog steeds worden voldaan aan de landelijke landbouwnorm(en) voor drooglegging.

De voorzitter vraagt aan de heer Ter Horst of de provincie ook een nulmeting heeft verricht.

De heer Ter Horst antwoordt daarop ontkennend en merkt verder op dat het afhankelijk van de perceeleigenaren is hoe snel kan worden begonnen met het verrichten van metingen. Voor het plaatsen van de peilbuizen is toestemming nodig van de perceeleigenaren. Stel dat morgen de peilbuizen kunnen worden geplaatst en de heer Hellinga begint bijvoorbeeld over drie jaar of zoveel eerder met de winning dan kan gedurende die periode een nulmeting worden verricht.

De heer Beenen geeft aan dat er een kaartje is gemaakt waar die peilbuizen zouden moeten komen, waaronder een zandkopje. Dat lijkt hem geen geschikte plek.

In reactie daarop merkt de heer Ter Horst daarover op dat het gebruikte model voor het meten van de effecten de plaats van de peilbuis aangeeft. Van belang is dat er sprake is van een sluitend gebiedsdekkend peilmonitoringssysteem.

De heer De Bruijn merkt op dat het hem bevreemdt dat niet eerder (onder de oude, bestaande vergunning) een dergelijk monitoringssysteem is aangelegd.

In reactie daarop antwoordt de heer Hellinga dat dit in de vorige vergunning nooit als eis is gesteld. De reden daarvoor weet hij niet. Dat dit nu wel wordt verlangd heeft waarschijnlijk met voortschrijdend inzicht te maken.

De voorzitter vraagt aan de heer Ter Horst waarom niet is gekozen voor een kwelsloot rondom de gehele zandwinplas.

In reactie daarop antwoordt de heer Ter Horst dat het geen zin heeft om ter hoogte van de natuur ten zuidwesten van de plas een kwelsloot aan te leggen. Dit omdat dit niet ten goede zou komen voor de natuur. Deze is meer gebaat bij nattere omstandigheden dan de landbouw.

De heer Beenen merkt op dat zijn percelen daardoor ook zullen vernatten nu tussen zijn perceel en het natuurgebied geen sloot ligt voor afwatering op de zandwinplas.

In reactie daarop merkt de heer Ter Horst op dat het niet de verwachting is dat de percelen van de heer Beenen zullen vernatten. De drooglegging ter plaatse is 1.55 m. Dat is ruimschoots boven de landelijke landbouwnorm van 30 tot 80/110 cm (afhankelijk van de maaiveldaling).

In antwoord op een vraag van de heer Van 't Ende geeft de heer Ter Horst aan dat de droogleggingsnorm voor de landbouwpercelen ten noordoosten van de plas ook 30 tot 80/110 cm bedraagt.

Wellicht ten overvloede merkt de heer Ter Horst nog op dat in het algemeen geldt dat bij een drooglegging van 1.55 m (dus meer dan de landelijke droogleggingsnorm) een versnelde veenoxidatie (maaiveldaling) optreedt.

De voorzitter vraagt aan de heer Ter Horst welke maatregelen genomen zouden kunnen worden wanneer toch blijkt dat er vernatting optreedt. Gedacht kan worden, aldus de heer Ter Horst, aan extra drainagevoorzieningen in het landbouwgebied.

De heer Beenen geeft aan dat bij hem de vrees bestaat dat zijn percelen vanuit het natuurgebied zullen vernatten.

In reactie daarop merkt de heer Ter Horst op dat dit eventueel ondervangen kan worden door vanuit het petgat een duiker aan te leggen naar de watergang aan de noordzijde van het petgat. De heer Beenen vraagt of hij ook op zijn eigen perceel een sloot kan graven voor afwatering.

In reactie daarop merkt de heer Klappe op dat de heer Beenen daarvoor naar alle waarschijnlijkheid op grond van de Keur een watervergunning nodig heeft wanneer de te graven sloot afwatert op een watergang van het waterschap.

Op zich is dat een eenvoudige vergunning, aldus de heer Klappe, in antwoord op een vraag van mevrouw Bonke. Met drainage, aldus de heer Oostindie, kan niet alles worden opgelost. Jarenlang heeft hij maïs geteeld. Door de kweldruk is hij noodgedwongen overstapt op grasteelt. Dat de kweldruk hoog is blijkt ook uit het feit dat de sloot tussen het perceel van de heer Elting en dat van hem plaatselijk voortdurend inzakt. Dit ondanks de tegenmaatregelen die het waterschap heeft genomen. Deze hebben niet geleid tot een oplossing.

De heer Otten vraagt zich af bij wie nu de verantwoordelijkheid c.q. bevoegdheid ligt ten aanzien van het grondwater.

Het antwoord op deze vraag is niet eenvoudig, aldus de heer Ter Horst. In feite gaat het waterschap over ondiep grondwater en de provincie over diep grondwater. Daar waar in de bodem een keileemlaag voorkomt is het gemakkelijk. Het grondwater onder de keileemlaag is voor de provincie en het grondwater boven de keileemlaag is voor het waterschap. In beekdalen is dat echter verschillend.

Bijlage 3

DATUM ONTVANGST	8-7-14
WERKNUMMER	
BEHANDELD DOOR	Jul
DATUM AKKOORD	
PARAAF AKKOORD	

Reest & Wieden
waterschap

G. Hellinga BV
t.a.v. de heer J. de Laat
Oevers 15
8331 VC STEENWIJK

Meppel, 7 juli 2014
verzonden op: 07 JUL 2014
uw kenmerk: 14025.B04
uw brief van:
ons kenmerk: WM/MBZ/CdV/1283
bms

onderwerp: beslissing op bezwaar

Geachte heer De Bruijn,

Feiten en procesverloop

Op 16 januari 2014 hebben wij een watervergunning verleend aan G. Hellinga B.V. te Steenwijk ten behoeve van de uitbreiding van zandwinning Moerhoven.

Middels brieven, bij het waterschap binnengekomen gedurende de periode van 4 februari 2014 tot en met 28 februari hebben 10 bezwaarmakers bezwaar gemaakt tegen dit besluit.

Op 22 april 2014 heeft een hoorzitting plaatsgevonden voor de onafhankelijke Bezwarencommissie van het waterschap Reest en Wieden. U heeft namens de 10 bezwaarmakers het woord gevoerd. Het verslag hiervan en het door de commissie uitgebrachte advies treft u bijgaand aan.

Advies

De commissie adviseert ons om de bezwaarschriften ontvankelijk, doch ongegrond te verklaren en eveneens het verzoek om proces-en deskundigenkosten af te wijzen. Wij kunnen met dit advies instemmen en hebben besloten dit over te nemen. Voor de motivering van ons besluit volstaan wij met een verwijzing naar de inhoud van voormeld advies dat wij hier als herhaald en ingelast beschouwen.

Besluit

Wij verklaren de bezwaarschriften ontvankelijk, doch ongegrond. Wij wijzen het verzoek om proces-en deskundigenkosten af.

Beroep

Wanneer u het niet eens bent met de op uw bezwaarschrift genomen beslissing kunt u binnen zes weken na de dag van verzending van dit besluit beroep instellen bij de rechtbank Noord-Nederland, locatie Assen, Sector bestuursrecht, Postbus 200, 9400 AE te Assen.

Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met mevrouw C.V. de Vries, Juridisch beleidsmedewerker, telefoonnummer 0522-276851.

Hoogachtend,
Dagelijks Bestuur,

mr. A.K. Schuttinga,
Secretaris-directeur

M.M. Kool,
Dijkgraaf

bijlage: Advies van de Bezwarencommissie van het waterschap Reest en Wieden
Verslag van de hoorzitting van de bezwarencommissie